

KLASTRY OČIMA ZAMĚSTNAVATELŮ

Z OBSAHU

str. 1	XXXXXXXXXX
str. 3	XXXXXXXXXX
str. 4	XXXXXXXXXX
str. 6	XXXXXXXXXX
str. 7	XXXXXXXXXX

ZAMĚSTNAVATELÉ SI NEPŘEJÍ, ABY STÁT REZIGNOVAL NA FUNGOVÁNÍ KLASTRŮ V ČR

Zvýšení regionální konkurenceschopnosti, rychlejší aplikace inovačních technologií a nápadů a úspora nákladů, to jsou klíčové důvody, proč se firmy v krajích aktivně účastní v klustrových sdruženích.

Pro firmy jsou tak klustry možností lepšího propojení a takzvaného networkingu mezi subjekty v regionu. Účast v klastru nabízí také lepší podporu inovací a v ne- poslední řadě také možnost „společného hlasu“ v odběratelsko-dodavatelských vztazích i vůči zástupcům regionální či republikové státní správy.

Klaster může svým členům zajistit cestu ke zvýšení konkurenceschopnosti na trhu

Klaster, neboli seskupení firem, má proto za cíl zvýšení konkurenceschopnosti svých členů. A pokud má být klaster konkurenceschopný, musí v něm být nejdříve splněny určité předpoklady. Mezi ně patří podle ekonomické teorie nejen zajištění firemních vstupů, tedy kapitálové a materiální infrastruktury, kvalitních zaměstnanců a manažerů, ale i naplnění společenských podmínek, jako je odpovídající společenské klima, fungující informační, právní a administrativní systém a odpovídající vědecká a technologická infrastruktura. Do hry o úspěch klasterů vstupují

také firemní strategie a schopnost překonat podnikové rivality účastníků klastru a spolupracovat s konkurenty jako tým. V konečné fázi pak podle teoretiků nesmí pro úspěch klastru chybět odpovídající poptávka po zboží a službách klastru.

O větší povědomí o domácích klustrech se stará Národní klustrová asociace

„Z pohledu podnikatelů v regionu je vývoj klustrové iniciativy velmi přínosný,“ zhodnotila působení klasterů regionální manažerka Svazu průmyslu a dopravy (SP) ČR pro Liberecký, Králo-

pokračování ze strany 1

véhradecký a Pardubický kraj Markéta Heroutová. Jako přínos vnímají zaměstnavatelé podle ní financování klastrů z operačních programů EU. A tohle zjištění potvrzují i zkušenosti dalších regionálních manažerů SP ČR. „Zástupci zaměstnavatelů, kteří se klastrových aktivit účastní, říkají, že klastr pomáhá i tak, že na konferencích, kterých se členské firmy nemohou účastnit, propaguje firmu prostřednictvím uvedení loga, případně širší prezentací v propagačním materiálu klastru,“ zdůraznila podporu firem marketingovými aktivitami regionální manažerka SP ČR pro Olomoucký a Zlínský kraj Jana Mikulčíková.

Podnikatelé se v krajích při hodnocení působení v klastrových sdruženích shodují v tom, že

TIP

Seznam všech klastrů a klastrových iniciativ, včetně regionálních center, najdete na internetové adrese: <http://www.klastr-control.cz/index.php?page=odkazycr>

i přes nesporné plusy, má fungování klastrových sítí v tuzemsku i řadu nedodělků. „Jako jeden z problémů uvádějí firmy nevyvážení činnosti v rámci klastrů – tedy že některé firmy nechťejí vyvíjet žádné aktivity směrem k rozvoji klastru,“

vypočetla regionální manažerka SP ČR Markéta Heroutová. Další překážky jsou společné s obecným povzdechem českých podnikatelů, a to je nejisté ekonomicko-politické prostředí, ve kterém nelze s jistotou říci, zda klastrová politika bude i nadále podporována ze strany státu. Velké potíže mají firmy také s nalezením kvalitního a „cenově“ odpovídajícího managementu klastru.

Průkopníkem ve fungování klastrů v České republice je Moravskoslezský kraj. Ten svou dosud neotřesitelnou pozici neaktivnějšího klastrového regionu v tuzemsku získal podle prezidentky Národní klastrové asociace Pavly Břuskové jen díky nutnosti transformace těžkého průmyslu na aktuální podmínky na trzích. (Rozhovor s Pavlou Břuskovou si můžete přečíst na straně 6 tohoto vydání Regionálního kaleidoskopu).

Regiony při tvorbě úspěšných klastrů vsadily při koncepci zaměření sdružení nejen na akademický potenciál, ale i na průmyslovou analýzu regionů. Podle zjištění regionálního manažera pro Jihočeský a Plzeňský kraj SP ČR Michala Lehkého pak ale musela cesta k úspěchu překonat často odlišné názory firem a přesvědčit je, že úspěšný klastr může fungovat jedině tehdy, pokud firmy napříč mnoha obory a zaměřenými budou spolupracovat týmově.

Přesto ale platí, že se klastry v tuzemsku potýkají s tím, že nejsou příliš známé, dostatečně nevyužívají příležitosti ke spolupráci v Evropě a o českých klastrech v zahraničí moc nevědí. Napravit popsané skutečnosti chce Národní klastrová asociace.

-pd-

STANE SE ...

Bezplatné akce připravené regionálními zastoupeními SP ČR

PROSINEC 2011 – LEDEN 2012

- **Aktuální legislativa týkající se nakládání s odpady v praxi** se představí na semináři **12. prosince v Mostě**.
- **Důchodovou reformu a další změny v důchodovém pojištění** vysvětlí seminář **13. prosince v Liberci**.
- **Zákon na ochranu osobních údajů a kamerové systémy** přiblíží seminář **13. prosince v Českých Budějovicích**.
- **Fórum personalistů** se koná **13. prosince v Olomouci**.
- **Novelu zákoníku práce** si vezme pod lupu kulatý stůl **13. prosince v Karlových Varech**.
- **Změny v důchodovém a nemocenském pojištění** nastíní seminář **13. prosince v Jihlavě**.
- **Změny zákoníku práce platné od 1. 1. 2012** uvede seminář **14. prosince v Českých Budějovicích**.

SEMINÁŘE, KULATÉ STOLY

- **Důchodovou reformu a další změny v důchodovém pojištění** přiblíží také seminář **15. prosince v Pardubicích**.
- **Novelu zákoníku práce** budete také moci diskutovat na kulatém stole **15. prosince v Mostě**.
- **Jak zvládat stres a krizové situace** doporučí seminář **20. prosince v Liberci**.
- **Rozvoj osobnosti zaměstnanců** objasní seminář **11. ledna v Plzni**.
- **Zákoník práce pro mistry a vedoucí pracovníky ve výrobní sféře** uvede seminář **19. ledna v Liberci**.
- **Právní minimum pro exportéry – změny v oblasti celních předpisů** představí seminář **24. ledna v Olomouci**.
- **Povinnosti dopravce a řidiče a kontrola jejich plnění** jsou hlavními tématy semináře **25. ledna v Přerově**.

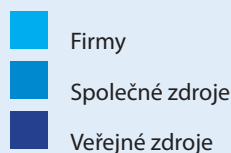
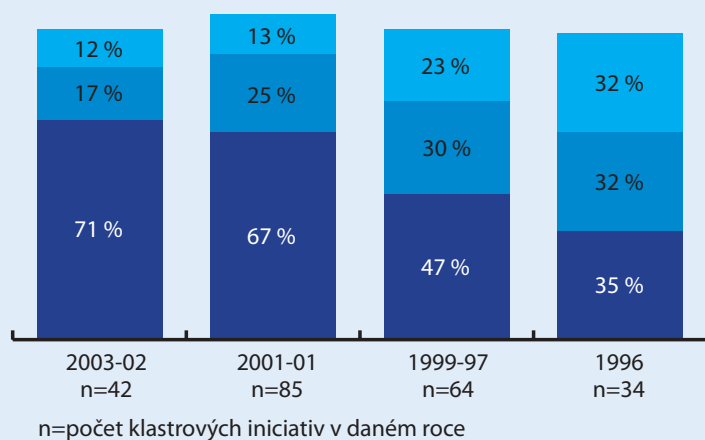
-og-

Podrobnosti o výše uvedených i dalších akcích naleznete v Kalendáři akcí na www.socialnidialog.cz nebo www.spcr.cz

MĚLI BYSTE VĚDET...

V ČESKU FINANCUJÍ KLASTRY ZATÍM HLAVNĚ OPERAČNÍ PROGRAMY

HLAVNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ KLASTROVÝCH INICIATIV
PODLE ROKU ZAHÁJENÍ

Pramen: Czechinvest Global Cluster Initiative Survey

V České republice nejdůležitější složku financování klastrů, jak z hlediska vlastní činnosti klastrových iniciativ, tak dalších projektů založené organizační jednotky klastru, představují strukturální fondy EU.

V rámci strukturálních fondů je nejdůležitějším finančním zdrojem pro klastry a klastrové iniciativy Operační program Průmysl a inovace, konkrétně program Spolupráce. Obecně lze financování klastrů zajistit třemi způsoby. Za prvé může být klaster financován firmami, kde obvykle jedna nebo několik firem tvoří takzvanou skupinu vůdčích podniků – lídrů. V tomto případě se využívá klastrová iniciativa k organizaci a optimalizaci dodavatelského řetězce. Ke konkurenci a spolupráci s výslednými inovačními efekty dochází na úrovni subdodavatelské báze. Typickým příkladem tohoto modelu jsou klastry automobilového průmyslu. Druhým způsobem financování je kombinace výdajů soukromého a veřejného sektoru. Podle zkušeností Czechinvestu se veřejný sektor angažuje v klastrech tehdy, když vidí v jejich podpoře cestu k rozvoji regionální průmyslové dynamiky. A třetí cestou financování klastrů je investice veřejného sektoru. Tento model je ale spíše vzácnější, např. v některých případech u nových strategicky významných sektorů (biotechnologie, optoelektronika, apod.).

–pd–

VZKAZ...

Členství v klastru zvyšuje konkurenceschopnost firmy

Často kladená otázka, zda se firmám může členství v klastru vyplatit, má podle odborníků z Národní klastrové asociace jasnou odpověď. Pokud se naplní podmínky vzniku klastrů, tedy především ta, že by do podobného sdružení neměly vstupovat firmy s problémy, ale naopak firmy úspěšné, pak členství v klastru konkurenceschopnost zvyšuje. Potvrzují to nejen zahraniční zkušenosti, ale i řada ryze domácích dat. Díky členství v klastru se totiž firmy mohou dostat k inovacím a strategickým odlišnostem, ke kterým by jako individualisté nemuseli úspěšně přijít. Klaster je ideální institucí pro všechny potřebné změny, rozuměno především hledání specifických zlepšení a inovací, určitým katalyzátorem, který vede firmy k vyšší konkurenceschopnosti.

ZJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍHO ZASTOUPENÍ SP ČR...

REGIONÁLNÍ MANAŽERKA SVAZU
PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR PRO
OLOMOUCKÝ A ZLÍNSKÝ KRAJ

Členské firmy Svazu průmyslu a dopravy ČR zapojené v Olomouckém a Zlínském kraji v regionálních klastrech těží nejvíce z přístupu k informacím a výměně zkušeností. Nejvíce jsou v jejich případě využívány informace o odborných seminářích a konferencích a pak spolupráce s akademickými institucemi, jako například Univerzitou Palackého v Olomouci a ostatními členy klastru. Členství v klastru je pro zaměstnavatele důležité i kvůli propagaci firmy prostřednictvím uvedení loga, případně širší prezentace v propagačním materiálu klastru.

OTÁZKA PRO...

MARTIN FUSEK

VÝKONNÝ ŘEDITEL IOCB TTO (SPOLEČNOST PRO PŘENOS TECHNOLOGIÍ ÚSTAVU ORGANICKÉ CHEMIE A BIOCHEMIE AVČR, V.V.I)

Jak hodnotíte zapojení českých firem do odborných klastrů?

Jsem zodpovědný za klastr MedChemBio a situaci v klastrech obecně nemohu posuzovat. V našem klastru je více než polovina členů ze sféry komerční a spolupráce je na velmi dobré úrovni. Existují společné projekty, do kterých jsou jednotlivé firmy zapojeny konkrétní prací, ale stejně důležité je také vytváření sítí mezi jednotlivými členy klastru, vzájemná informovanost, pomoc a odborná spolupráce. Dalším významnou oblastí je společné prosazování zájmů at v rámci ČR, tak i v zahraničí. Náš klastr byl založen s cílem napomoci rozvoji dvěma oborům - medicíně a chemie a s ní související chemické biologie, která

je velmi specifickou oblastí jak vědecky, tak komerčně. Zjednodušeně, snažíme se dát dohromady všechny subjekty, které pracují v oblasti hledání, testování, vývoje a produkce nových léků. Cílem je rozvoj tohoto oboru, který je ekonomicky riskantní, ale v případě pozitivních výsledků velmi lukrativní. Lukrativní jak pro vědecké instituce, tak pro komerční sféru a ve svém důsledku pro

stát. Vzhledem k tomu, že máme jasně definovaný společný zájem, není v zapojení firem v našem klastru problém.

-pd-

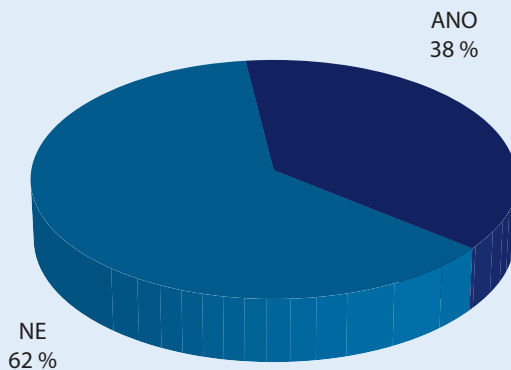
FOTO: MARTIN FUSEK

ANKETA

Z HLASOVÁNÍ NA WEBU SOCIÁLNÍHO DIALOGU (WWW.SOCIALNIDIALOG.CZ) NA OTÁZKU, ZDA JE ZAMĚSTNAVATEL HLASUJÍCÍHO ČLEMEM ODBORNÉHO SDRUŽENÍ (KLASTRU), ODPOVĚĎELO:

Je vaše organizace členem odborného sdružení (klastru)

I z hlasování vyplývá, že problematika fungování klastrů v ČR nemusí být ještě ve všech oborech dostatečně srozumitelná. Jako důvod, proč být součástí nějakého odborného sdružení, může posloužit jakési „desatero“, vypracované na podporu zapojení firem do klastrů Olomouckým krajem:

TIP

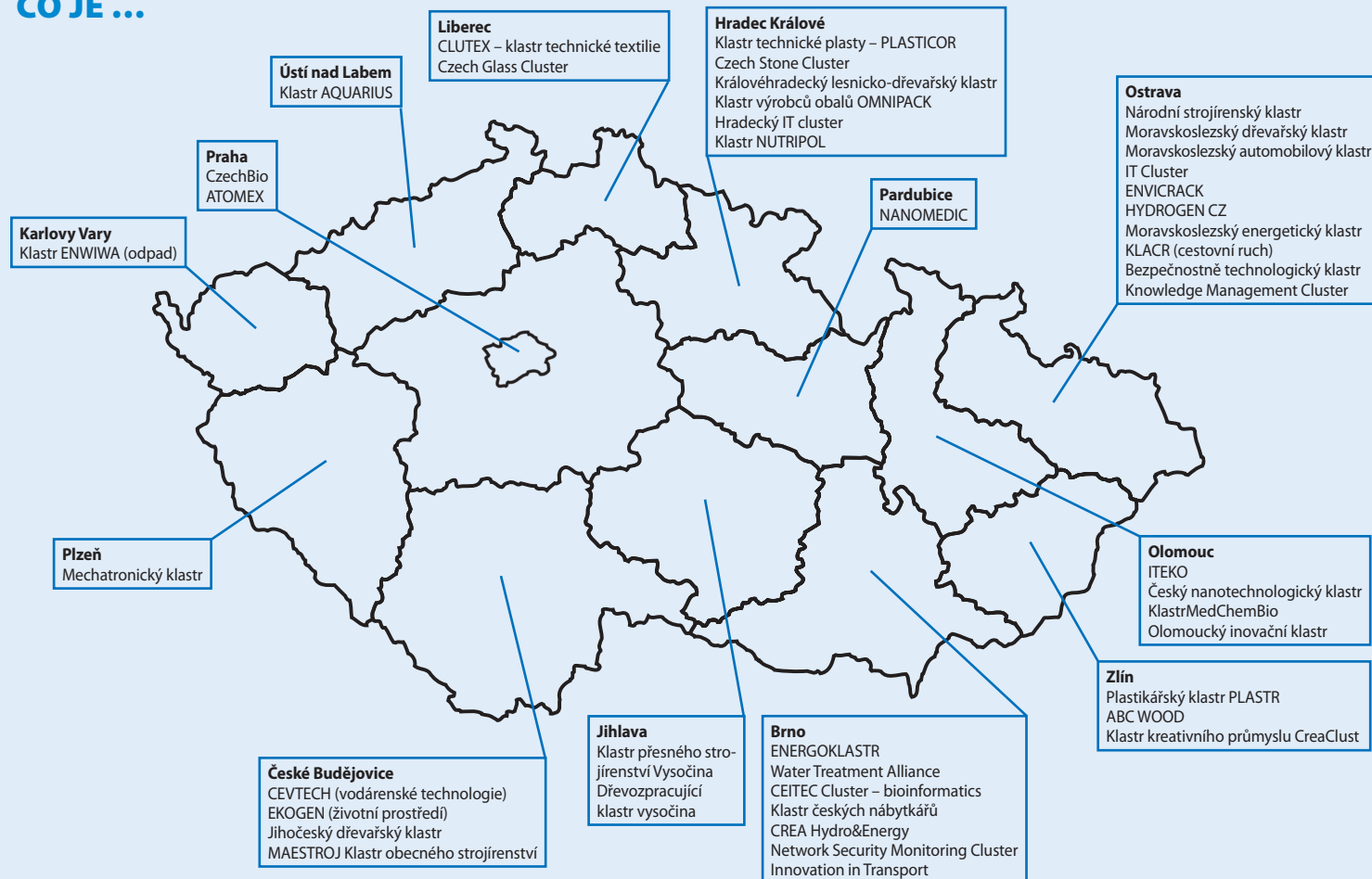
Deset důvodů proč být v klastru:

1. Informace
2. Komunikace
3. Spolupráce
4. Vzdělávání
5. Poradenství a lobbying
6. Public Relations a marketing
7. Produktivita
8. Inovace
9. Internacionalizace
10. Konkurenceschopnost

-pd-

KLASTRY A KLASTROVÉ INICIATIVY V ČESKÉ REPUBLICĚ

CO JE ...

Pramen: Národní klastrová asociace ČR

STANE SE ...

Tipy na několik zajímavých akcí v regionech

PROSINEC 2011 – LEDEN 2012

● Rybova mše vánoční v Kutné Hoře

Zaposlouchejte se do melodií tradiční „Rybovky“ v podání pěveckých sborů celého Středočeského kraje v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. Během odpoledne můžete navštívit trh chráněných dílen. Akce se koná 15. prosince. Více na www.kr-stredocesky.cz

● Valdštejnské Vánoce

Dobové vánoční slavnosti ze 2. poloviny 18. století se konají 17. prosince na zámku Mnichovo Hradiště. Pro návštěvníky je připravena hudba, tanec, divadlo, jarmark s tradičním vánočním zbožím, projížďky v kočáře, živý betlém, stánky s řemesly, horké pochoutky a nápoje. Zhlédnout můžete také ukázky tradičních řemesel, probíhat zde bude prodej ryb a vánočních stromků. Více na www.mnichovo-hradiste.cz

DALŠÍ AKCE V REGIONECH

● Veletrh turistiky v Brně

Mezinárodní veletrh turistických možností v regionech REGIONTOUR otevře své brány na brněnském výstavišti od 12. do 15. ledna. Veletrh představí aktuální v inomingové i outgoingové turistice a tento ročník je zaměřen na golfovou a církevní turistiku. Více na www.bvv.cz

● Cestovní ruch a volný čas v Olomouci

Výstava služeb cestovního ruchu a využití volného času TOURISM EXPO se koná na olomouckém výstavišti flora ve dnech 27.–29. ledna. Více na www.flora-ol.cz

ROZHOVOR S...

PAVLA BŘUSKOVÁ

KLASTRY POMÁHAJÍ FIRMÁM I EKONOMICE K INOVACÍM

Prezidentka Národní klastrové asociace Pavla Břusková považuje fungující klastrovou síť v ČR za budoucnost regionálních ekonomik. Jenže cesta k tomu cíli bude podle ní v tuzemsku ještě dlouhá.

Jak hodnotíte systém fungování klastrů v ČR?

Jde o to, s kým se budeme srovnávat. Pokud se Slovenskem, tak jsme hodně vpředu, protože máme již nějakou historii v systémové podpoře klastrů a konkrétní výsledky. Začali jsme v roce 2002 pilotní studii o aplikovatelnosti koncepce klastrů v nejprůmyslovějším regionu, v Moravskoslezském kraji, která prokázala, že pomocí klastrů můžeme uspíšet vleklou restrukturalizaci těžkého průmyslu. Dnes program podpory klastrů ze strany státu funguje, klastry vznikají a rozvíjejí se. V ČR existuje zhruba 60 klastrových organizací.

Za kým a proč zaostáváme?

Třeba ze srovnání s Maďarskem. Maďarský systém podpory klastrů jde do větší šíře i hloubky než český. Týká se veškerých oborů a služeb, zatímco v ČR jsou podporovány pouze obory zpracovatelského průmyslu a ICT, financování není pouze centrální jako u nás (OPPI), ale rozděluje se podle životního cyklu klastrů mezi regiony, tzv. rozvojové póly, kde klaster vzniká a vyvíjí se, zatímco národní program podporuje již rozvinuté a konkurenceschopné klastry, které soutěží plněním stanovených kritérií o získání titulu „akreditovaný klaster“. V Rakousku a Německu je silná podpora klastrů na úrovni jednotlivých zemí, a když zmíním hornorakouský „Clusterland“, asi nemusím vysvětlovat, že podpora a fungování klastrů se jim dlouhodobě vyplácí. Severské země jsou v tomto směru nejprogresivnější, rozvoj klastrů je součástí jejich inovačních politik.

Co České republice chybí k ideálnímu fungování klastrové sítě?

Větší propojení klastrů s ostatními politikami, jako je inovační či průmyslová politika, politika konkurenceschopnosti, zaměstnanosti nebo politika regionálního rozvoje. Klastry jsou natolik holistickým fenoménem, že je nelze „zaškatulkovat“ pouze do jedné z těchto politik. Mohou být využity všude tam, kde lze pomocí tohoto spolupracujícího seskupení identifikovat společný problém – bariéru dalšího rozvoje. Zdokonalit potřebujeme i systém podpory klastrů, oborově systém diverzifikovat, rozdělit financování na více úrovní a dát si tu práci chtít od klastrů víc. To znamená strategicky si uvědomit, na co všechno můžeme klastry využít (od podpory zaměstnanosti, komercializace VaV, vzniku nových firem spinn-offs a start-ups, exportu, přípravy lidských zdrojů až po špičková výzkumná řešení, nové produkty a služby, včetně oslovování mimoevropských trhů a další) a umět tyto náročné požadavky přenést do nových programů podpory.

Co ještě bychom měli zdokonalit?

Důležité je také vnímat, co se děje na úrovni Evropské komise, jaké jsou nové koncepce, proč se staví na klastrech, jako například u strategie Smart Specialisation, která definuje klastry jako jeden z klíčových prvků regionální ekonomiky z hlediska sociálního kapitálu. V duchu této strategie se doporučuje koncentrovat zdroje na nejslibnější oblasti komparativních výhod, tedy klastry ve stávajících oborech a jejich obohacení podporou takzvaných vynořujících se oborů (emerging industries). Samotné klastrové organizace, jejich manažeři i další zainteresované strany si rovněž zaslouží více péče v podobě fungujícího poradenství na míru a vzdělávání. Daří se nám ale zapojovat klastry a pro-klastrové organizace (univerzity, regionální agentury, VTP a inovační centra) do Operačního programu (OP) Střední Evropa či OP Přeshraniční spolupráce, které do určité

míry substituuji oborovou omezenost podpory klastrů v ČR a dávají tak možnost mapování nových oborů či služeb, jako jsou např. kreativní průmysly a cestovní ruch, nebo podporují transnárodní spolupráci a internacionalizaci klastrů.

V čem klastry „pomáhají“ nejvíce české ekonomice?

Rozhodně ve vytváření podmínek pro inovace cestou spolupráce podniků a univerzit na společných výzkumných a vývojových projektech za účasti veřejného sektoru. Klastry jsou vhodné pro „otevřené inovace“, tj. tvorbu a zlepšování nových myšlenek a nápadů v sítích spolupracujících firem a institucí. Z těchto nápadů a inovací budou těžit především firmy samotné, jako nositelé vlastních inovačních projektů. **-pd-**

Výhledy a cíle klastrů musí být odvážnější

Úspěšná budoucnost českých klastrů nepříjde sama, vzkazují experti na problematiku. „Bez excelence a internacionalizace to nepůjde. Proto byl nastartován další projekt z programu CIP (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace), který se zaměřuje na klastrový management a jehož českým partnerem je CzechInvest,“ řekla k budoucnosti domácích klastrů prezidentka Národní klastrové asociace (NCA) Pavla Břusková. Podle ní se chce právě NCA stát platformou nejen pro facilitaci spolupráce mezi klastry v ČR a jejich internacionalizaci, ale chce se podílet na vzniku vzdělávacích modulů pro facilitátory, manažery klastrů i další zainteresované zájemce z řad veřejného sektoru, univerzit apod. Klastrům by také v ČR pomohl upgrade klastrové politiky. **-pd-**

FOTO: ARCHIV SP ČR

KLASTRY V REGIONECH

Kraj:

Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj

Regionální manažer: Markéta Heroutová

Zjištění:

V Libereckém kraji jsou velmi aktivní oba zde sídlící klastry – Clutex i Czech Glass Cluster. V Královéhradeckém kraji je klastrův iniciativa na vysoké úrovni, mezi nejaktivnější patří např. Czech Stone Cluster či klastr OMNIPACK a Hradecký IT Cluster. Pardubický kraj v tomto ohledu mezi ty aktivní nepatří, nicméně i jeden jediný klastr Nanomedic je zrovna jedním z těch nejzajímavějších a podnikajících v oboru s obrovskou přidanou hodnotou. Firmy a výzkumné organizace sloučené v tomto klastru se zabývají systémy pro cílenou distribuci léčiv, materiály pro tkáňové inženýrství a přípravky pro hojení ran a přípravky pro genovou terapii.

Kraj:

Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina

Regionální manažer: Ilona Staňková

Zjištění:

Firmy, které nejsou členy svazů a asociací, jsou ochotné sdružovat se v klustrech na rozdíl od firem, které členy svazů a asociací jsou. Mezi výjimky patří například Sklářské stroje Znojmo, které jsou členy Klustru přesného strojírenství Vysočina. Zakládání klastrův sdružení má také podporu krajských zastupitelstev v obou regionech. Jihomoravský kraj podporuje aktivity pomocí dokumentu Strategie rozvoje hospodářství. Kraj se snaží prosadit své inovační a technologická centra, soustředěná především v Brně. I v Kraji Vysočina se těží při zakládání klastrův z tradičních oborů, jako je strojírenství.

Kraj:

Moravskoslezský kraj

Regionální manažer:

Petr Holica

Zjištění:

Kraj je průkopníkem v systémovém fungování klastrův sítí. Sítě mají jasně stanovená kritéria, podle kterých fungují. Mezi nimi je nejen zvýšení konkurenceschopnosti regionu, ale i rychlejší a efektivnější zavádění inovací a regionální inovační strategie a lepší využívání sociálního kapitálu a zdokonalování firemních partnerství. Region se snaží o vznik různorodých klastrův podpořených akademickými a výzkumnými pracovišti.

Kraj:

Plzeňský a Jihočeský kraj

Regionální manažer:

Michal Lehký

Zjištění:

V Jihočeském kraji působí nyní 5 klastrův sdružení. V regionu Plzeňska pak funguje klastr zaměřený na mechatroniku, který sídlí v Plzni. Všechny klastry se účastní přední firmy z oboru. Specializované klastry pak využívají potenciálu akademických pracovišť, především Západočeské univerzity v Plzni. Za hlavní cíle mají klastry zavádění inovativních řešení do praxe a zvýšení spolupráce mezi konkurenčními subjekty.

Kraj:

Středočeský kraj

Regionální manažer:

Kateřina Budínková

Zjištění:

V regionu působí jediný klastr – CzechBio. Jeho cílem je zrychlit a usnadnit vývoj a posílit komerční aktivity biotechnologických organizací napříč ČR. Členy klustru je 31 firem a 4 zástupci veřejných výzkumných institucí a univerzit. Podle zjištění regionálního zastoupení SP ČR členové klustru neustále pracují na rozšíření členské základny o další členy a to nejen z komerčního ale i z akademického prostředí.

Kraj:

Olomoucký a Zlínský kraj

Regionální manažer:

Jana Mikulčíková

Zjištění:

V Olomouckém a Zlínském kraji pracují 3 klastry.

V Olomouci sídlí klastr MedChemBio, který pomáhá rozvoji medicínské chemie a chemické biologie (členem klustru jsou 2 členské firmy SP ČR), a Český nanotechnologický klastr sdružující firmy a instituce využívající nanotechnologie ve vzdělávání, výzkumu a vývoji, technologiích i v konečných výrobcích a službách. Ve Zlíně má sídlo Plstikářský klastr, sdružující zpracovatele plstů, a členy jsou 4 členské firmy SP ČR.

Kraj:

Karlovarský a Ústecký kraj

Regionální manažer: Václav Pavelek

Zjištění:

Na území Karlovarského kraje je asi nejnámějším klastrm klastr Enwiwa, jež se zabývá environmentálním přístupem k odpadům. Působí v něm přední podniky z kraje, výzkumné ústavy i univerzita z Plzně. Dalším klastrm, fungujícím na území regionu je Dřevozpracující klastr Karlovarský kraj. Z hlediska možnosti a příležitosti k vytvoření klastrův je na tom Ústecký kraj oproti Karlovarskému mnoho lépe. Sídlí v Ústeckém kraji má například klastr Aquarius, který se zabývá vodním a odpadovým hospodářstvím, obnovitelnými zdroji energie a ekologickými aktivitami. Běží tady i mezinárodní projekt Cluster CORD, který má pomoci malým a středním podnikům při zakládání a rozvoji klastrův. Ústecký kraj je partnerem mezinárodního projektu ChemClust na zlepšení efektivity regionální rozvojové politiky v oblasti inovací a klastrův aktivit v chemickém průmyslu. V současné době se počítá se vznikem dalších klastrův na území kraje.

ANALÝZA JAK FUNGUJÍ KLASTRY V ČR

**BEZ VZÁJEMNÉ DŮVĚRY VÍCE FIREM DO
DOMÁCÍCH KLASTRŮ NEPŘIJDE**

Podle prezidentky Národní klastrové asociace ČR Pavly Břuskové vznikají klastrové organizace nejčastěji v tradičních oborech postavených na dodavatelských řetězcích, jako je dřevařský, strojírenský či automobilový průmysl, nebo na technologických kompetencích, jako je energetika včetně obnovitelných zdrojů, biotechnologie, eko-technologie a nanotechnologie. „K dalším, spíše průřezovým oborům patří ICT, bezpečnost nebo mechatronika. Nově se objevuje zaměření na již zmíněné kreativní průmysly a služby typu cestovní ruch, lázeňství a wellness, aktivní životní styl a péče o zdraví,“ uvedla Pavla Břusková. Ty jsou ale podle ní zatím v téměř prenatalním stádiu s výjimkou cestovního ruchu.

I z přehledů financování klastrových sítí je jasné, že tíhu investic do odborných sdružení nese zatím veřejný sektor. Prezidentka klastrové asociace ale přiznává, že zapojení zaměstnavatelů do klastru není jednoduché a samozřejmé. „Mezi firmami dlouhodobě panuje nedůvěra, manažeři nevidí rádi za stejným stolem svého konkurenta, firmy mají své operativní starosti, bojí se investovat do společných aktivit klastru s dlouhou dobou návratnosti,“ vysvětluje Břusková. Proto podle ní hraje v tomto „křehkém“ společenství ono žádané slovíčko „důvěra“ tak klíčovou roli. A ta přijde s kvalifikovanou facilitací klastru a zvláště pak s osobností manažera klastru. Lidé z klastrové asociace vědí a mají vyzkoušeno, jednoduché pravidlo: Pokud má firma osvědčené vedení, brzy pochopí, že sama zdaleka tolik nezmůže a zvláště pak malé a střední podniky by se samy nikdy nedostaly k tak významným poznatkům a projektům, celé řadě synergií a úspor z rozsahu.

K výčtu viditelných výhod zapojení firem do klastru patří nejen tvorba nových pracovních míst, růst obrátu členských firem, ale i růst exportu členů klastru, zavádění inovativních produktů a služeb a nových technologií a materiálů do výroby.

SEVERNÍ MORAVA JE PŘÍKLADEM FUNGOVÁNÍ KLASTRŮ

V tuzemsku podporuje klastry program v rámci Operačního programu podnikání a inovace, který se plně věnuje rozvoji vzniklých klastrů, nikoliv však podpoře jejich vzniku. „Pokud si však chceme v regionech „vychovat“ nové klastry, spojené s novou specializací, bylo by ideální, aby k tomu kraje systémově přistoupily a provedli si analýzu a mapování pomocí nových metod, jako je např. analýza sociální sítě, kdy se dají zjistit ohniska inovací, aktivní zprostředkující instituce, míra komunikace a důvěry mezi firmami a konkrétními pracovišti VaV na univerzitách, včetně identifikace vůdčích osobností a úrovně jejich sociálního kapitálu,“ vysvětlila Pavla Břusková. Podle ní není dosud mnoho krajů, kde by podpora klastrů byla věnována patřičná pozornost. Určitým příkladem může být Moravskoslezský kraj, který klastry podporuje ze svého rozpočtu od roku 2004. Podle dat Národní klastrové asociace vydané částky v řádu jednotek milionů byly zúčteny o řád výše v desítkách až stovkách milionů v podobě získání financování projektů ze strukturálních fondů. „Podpora regionálních klastrů má ještě jeden významný aspekt. Vytvoření profilace a renomé kraje v konkrétních silných sektorech organizovaných v klastrech přitahuje zahraniční investory, kteří upřednostňují hotovou vzdělanostní a obslužnou infrastrukturu před

jejím budováním z vlastních prostředků a z nuly,“ řekla Pavla Břusková. Každá zahraniční investice generuje další návazné hodnoty a přispívá k rozšíření a další sofistikaci dodavatelsko-odběratelských řetězců v klastrech. **-pd-**

Máte hlad po dalších informacích?

Navštivte: WWW.SOCIALNIDIALOG.CZ

**Chcete pravidelně dostávat tento
bulletin do své e-mailové schránky?**

Objednejte si ho na adrese :

REDAKCE@SOCIALNIDIALOG.CZ

Regionální kaleidoskop – měsíčník přinášející informace z dění v regionech ČR

Vydavatel: Svaz průmyslu a dopravy České republiky,
Freyova 948/11, 190 05 Praha 9

Šéfredaktor: Pavel Daniel

Redakční rada: Alice Čechová, Ondřej Gbelec, Růžena Hejná, Milan Mostýn

Kontakt: redakce@socialnidialog.cz, www.socialnidialog.cz

Grafická úprava, sazba a tisk: Ottova tiskárna, s.r.o.

Náklad: 2100 ks

Evidenční číslo: MK ČR E 20104

Uzávěrka vydání: 2. 11. 2011

Tento bulletin je vydáván v rámci projektu Udržitelnost sociálního dialogu, který je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.